

Un audit al Curtii de Conturi Europene scoate la lumina lacune în materie de transparenta a activitatilor de lobby

Exista în continuare un risc ca anumite activitati de lobby de pe lângă legiuitorii UE sa scape "radarului", potrivit unui raport al Curtii de Conturi Europene, publicat miercuri.

Registrul de transparenta al UE, care contine informatii despre cine face lobby pe lângă Comisie, Parlament si Consiliu, are elemente pozitive si informeaza cetatenii cu privire la influenta potentiala a lobbyistilor. Acest registru are însa unele deficiente si lacune în informatii, care reduc din transparenta activitatilor de lobby din cele mai mari trei institutii ale UE. În plus, lobbyistii pot ocoli registrul pentru o serie de interactiuni prin care pot influenta totusi legiuitorii UE.

"Registrul de transparenta al UE trebuie sa devina mai puternic, în asa fel încât sa nu fie doar un tigrul de hârtie. Registrul aduce informatii utile, dar nu este o solutie-miracol. O serie de interactiuni de lobby pe lângă legiuitorii UE pot avea loc la adăpost de privirile publicului, ceea ce reduce transparenta si erodeaza încrederea cetatenilor", a afirmat Jorg Kristijan Petrovic, membrul Curtii care a condus acest audit.

Auditorii critica faptul ca lobbyistii trebuie sa fie înscriși în registru doar pentru reuniunile cu cei mai înalti membri ai personalului si ca sunt raportate doar reuniunile preprogramate. Întâlnirile spontane, conversatiile telefonice neprogramate si schimburile de e-mailuri nu trebuie consemnate oficial, iar lobbyistii nu au obligatia de a fi înscriși în registru pentru a se putea întâlni cu angajati ai institutiilor sub nivelul de director-general (adica majoritatea angajatilor). Desi institutiile iau masuri pentru a mari transparenta si a încuraja înregistrarea, ceea ce conduce la mai multe informatii publicate cu privire la reuniunile si activitatile cu lobbyisti înregistrati, aceasta publicare nu este sistematica.

În plus, verificarile datelor comunicate de lobbyisti ar trebui si ele îmbunatatite, în special din cauza riscului ca ONG-urile finantate de terte parti sa nu își prezinte sursele de finantare, declarând doar ca își reprezinta interesele proprii sau interesele colective ale membrilor lor. O treime din ONG-urile înregistrate se declaraseră în aceasta categorie. În fine, site-ul web al registrului prezinta unele limitari importante, în sensul ca informatiile legate de aspecte esentiale ale activitatilor de lobby nu sunt suficiente pentru a permite controlul public. În plus, site-ul ar trebui sa fie mai usor de utilizat.

Numarul lobbyistilor înscriși în registrul de transparenta al UE a crescut considerabil de la crearea acestuia, mai precis de la aproximativ 5.500 în 2012 la circa 12.500 în 2024. Registrul este voluntar si are la baza un acord interinstitucional, care nu este un act legislativ cu caracter obligatoriu. Prin urmare, nu se pot impune sanctiuni în baza acestui acord, spre deosebire de dispozitiile în materie de lobby din unele tari din UE, care, în plus, acopera o gama mai larga de membri ai personalului.

De exemplu, o organizatie neguvernamentala identificata în "Qatargate" nu era înregistrata, dar a coorganizat o conferinta la Parlament în iunie 2022. În acelasi timp, masurile coercitive pe care institutiile le pot lua pentru a se asigura ca lobbyistii respecta cerintele de înregistrare si de furnizare de informatii nu sunt suficiente. În medie, între 2019 si 2022, aproape 1.000 de lobbyisti au fost eliminati în fiecare an din registru, din motive administrative. În schimb, doar sase au fost eliminati în urma unor anchete.